

AFGØRELSE

13. april 2023

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Ref.-nr.
2023-5860

Sagsnr. 2022-03

Ved e-mail af 15. marts 2022 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte

forskningsinstitutionen (forskningsinstitutionen)

en anmeldelse indgivet af

og

anmelder (herefter samlet betegnet anmelder)

vedrørende

anmeldte (anmeldte),

idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte har plagieret i sit produkt

produktet (produktet),

ved i en række tilfælde at have tilegnet sig anmelders idé og tekst uden retmæssig kreditering af:

kilde nr. 1 kilde nr. 1

kilde nr. 2 Kilde nr. 2

kilde nr. 3 kilde nr. 3

kilde nr. 4 kilde nr. 4

kilde nr. 5 kilde nr. 5

Anmeldte har påstået, at (*tekst udeladt*) ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sine møder den 23. juni 2022 og den 13. oktober 2022 og har på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer, dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, ph.d. Michael Robdrup Rasmussen, programchef, ph.d. Anders Smith og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed og anmeldtes bemærkninger hertil

Anmelder har til støtte for anmeldelsen navnlig anført, at (*tekst udeladt*) i en længere periode arbejdede med en idé om at udvikle et system til (*tekst udeladt*). (*tekst udeladt*) blev i (*tekst udeladt*) for en periode på cirka [...] måneder som gæsteforsker tilknyttet (*tekst udeladt*). I denne periode udarbejdede (*tekst udeladt*) en projektskitse, *research draft*, et *questionnaire* om (*tekst udeladt*), en udstillingsansøgning med titlen (*tekst udeladt*) og en artikel med titlen (*tekst udeladt*). Endvidere har anmelder anført, at omkring (*tekst udeladt*) etablerede (*tekst udeladt*) og anmeldte kontakt med hinanden, og de delte viden og idéer med hinanden med henblik på, at (*tekst udeladt*) skulle indgive en ansøgning om optagelse som ph.d.-studerende på forskningsinstitutionen. Anmelder indgav ansøgning herom i (*tekst udeladt*). I (*tekst udeladt*) oplyste anmeldte imidlertid til (*tekst udeladt*), at (*tekst udeladt*) ansøgning ikke ville blive imødekommet, idet (*tekst udeladt*) ikke havde de fornødne kvalifikationer for at kunne optages som ph.d.-studerende. Efterfølgende blev anmelder opmærksom på, at anmeldte i (*tekst udeladt*) havde indsendt en forskningsansøgning til (*tekst udeladt*), hvori der var betydelige overlap mellem anmelders ansøgning om optagelse som ph.d.-studerende og den af anmeldte til (*tekst udeladt*) indsendte forskningsansøgning. Anmeldte havde indsendt forskningsansøgningen uden forudgående aftale med anmelder og uden at anmelder er krediteret i ansøgningen.

Anmeldte har heroverfor navnlig anført, at anmelder og anmeldte etablerede kontakt via LinkedIn i slutningen af (*tekst udeladt*), og at (*tekst udeladt*) mødtes med anmelder til et arrangement i Aarhus i (*tekst udeladt*). Anmelder og anmeldte havde herefter løbende kontakt, hvilket blandt andet ledte frem til, at anmeldte indsendte sin ansøgning om optagelse som ph.d.-studerende på forskningsinstitutionen. Endvidere har anmeldte anført, at projektbeskrivelsen blev udviklet fra bunden på forskningsinstitutionen under ledelse af anmeldte selv. Anmeldte har

desuden anført, at hovedfokus for projektet var *(tekst udeladt)*, hvilket er et velkendt område, og at projektet derfor heller ikke vedrører nogen former for ophavsrettigheder. Anmeldte har tillige anført, at projektbeskrivelsen blev udviklet af anmelder og anmeldte i tiden efter *(tekst udeladt)*, og at anmeldte og anmelder havde samme ret til at bruge projektbeskrivelsen. Endelig har anmelder anført, at forskningsinstitutionen efterfølgende på institutionens hjemmeside har krediteret anmelders bidrag til de første udkast til ansøgningen.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Af de almindelige bemærkninger til loven, afsnit 3.4.3.1, fremgår:

Definitionen af ovennævnte tre begreber foreslås efter amerikansk forbillede indsat i stedet for den tidligere eksempelopregning i UVVU-bekendtgørelsen, som udgår. Begrebernes udfoldelse i lovtæksten forventes at bidrage til en forståelse af, hvad der omfattes af videnskabelig uredelighed. Det må samtidig erkendes, at man, bl.a. pga. forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder, ikke på forhånd præcist kan opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskning.

Af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, fremgår blandt andet:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed

kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifer fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt

Det produkt, som anmeldelsen vedrører, er en forskningsansøgning, der er indsendt til og modtaget af *(tekst udeladt)*. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor kompetent til at behandle sagen, jf. lovens § 4, stk. 1.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet. En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvorfra i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En Ithenticate- eller Urkund-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets sag 2018-15.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker almindeligt, at der som udgangspunkt er en begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede.

Som anført i lovens bemærkninger, se ovenfor under *Retsgrundlag*, indebærer bl.a. *forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder*, at det ikke er muligt på forhånd præcist at opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde. I sager, der drejer sig om plagiering betyder det navnlig, at vurderingen af, om der i det enkelte

tilfælde foreligger plagiering, skal laves i lyset af den praksis, der er gældende inden for det konkrete forskningsområde.

For alle forskningsområder gælder, at hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse, er der ikke tale om plagiering. Markering ved ordret gengivelse kan f.eks. ske ved brug af kursivering eller citationstegn. Ved indledning af en ordret gengivelse af en tekst med f.eks. *Som anført af NN ...* forudsætter retmæssig kreditering, at det af sammenhængen fremgår, hvor den ordrette gengivelse slutter.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets sag 2018-15.

De enkelte tilfælde

I tilfælde nr. 1 har forskningsinstitutionen henvist til tekstsammenfald i produktets afsnit [...], side [...], afsnit [...], side [...], afsnit [...], side [...], afsnit [...], side [...-...], afsnit [...], side [...-...], afsnit [...], side [...] og kilde 1, afsnit [...], side [...-...], afsnit [...], side [...-...], afsnit [...], side [...-...] og afsnit [...], side [...].

Nedenfor er tekststykker gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Den røde tekst i kolonnerne nedenfor er den tekst, som forskningsinstitutionen har henvist til som tekstsammenfald. Den sorte tekst er dokumenternes øvrige tekst. Den sorte tekst nedenfor er alene medtaget for at lette overblikket over den kontekst, hvori der er henvist til tekstsammenfald.

Citering af anmeldtes produkt afsnit [...], side [...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...-...]
(tekst udeladt) 26 ord (tekst udeladt) 337 ord	(tekst udeladt) 26 ord (tekst udeladt) 386 ord

Citering af anmeldtes produkt afsnit [...], side [...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...]
(tekst udeladt) 38 ord (tekst udeladt) 47 ord	[...] (tekst udeladt) 91 ord. [...]

Citering af anmeldtes produkt afsnit [...], side [...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...-...]
(tekst udeladt) 135 ord	(tekst udeladt) 386 ord

Citering af anmeldtes produkt afsnit [...], side [...-...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...-...]
(tekst udeladt) 309 ord	(tekst udeladt) 380 ord

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Citering af anmeldtes produkt afsnit [...], side [...-...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...-...]
(tekst udeladt) 204 ord (tekst udeladt) 209 ord (tekst udeladt) 218 ord	(tekst udeladt) 53 ord (tekst udeladt) 91 ord (tekst udeladt) 149 ord (tekst udeladt) 106 ord (tekst udeladt) 48 ord

Citering af anmeldtes produkt, afsnit [...], side [...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...]
(tekst udeladt) 122 ord	(tekst udeladt) 80 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

I tilfælde nr. 2 har forskningsinstitutionen henvist til tekstsammenfald i produktets afsnit [...], side [...-...] og kilde 2, afsnit [...], side [...].

Nedenfor er tekststykker og figurer gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Den røde tekst i kolonnerne nedenfor er den tekst, som forskningsinstitutionen har henvist til som tekstsammenfald. Den sorte tekst er dokumenternes øvrige tekst. Den sorte tekst nedenfor er alene medtaget for at lette overblikket over den kontekst, hvori der er henvist til tekstsammenfald.

Citering af anmeldtes produkt, afsnit [...], side [...-...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...]
(tekst udeladt) 310 ord	(tekst udeladt) 314 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

I tilfælde nr. 3 har forskningsinstitutionen henvist til tekstsammenfald i produktets afsnit [...], side [...-...], og kilde 3, afsnit [...], side [...].

Nedenfor er tekststykker og figurer gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

Den røde tekst i kolonnerne nedenfor er den tekst, som forskningsinstitutionen har henvist til som tekstsammenfald. Den sorte tekst er dokumenternes øvrige tekst. Den sorte tekst nedenfor er alene medtaget for at lette overblikket over den kontekst, hvori der er henvist til tekstsammenfald.

Citering af anmeldtes produkt, afsnit [...], side [...-...]	Citering af kilden, afsnit [...], side [...]
<i>(tekst udeladt) 310 ord</i>	<i>(tekst udeladt) 161 ord</i>

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra den anførte kilde uden at kreditere denne.

I tilfælde nr. 4 og 5 findes der tekstsammenfald mellem produktet og kilde nr. 4 og 5.

Uanset et vist sammenfald af ord foreligger der ikke uretmæssig brug af tekst i lovens § 3, stk. 1, nr. 4's betydning.

Nævnets samlede vurdering

Efter sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at anmelder og anmeldte i et eller andet omfang samarbejdede om en ansøgning, kilde nr. 1, der skulle danne grundlag for anmelders ansøgning om ansættelse som ph.d.-studerende. Endvidere lægger nævnet til grund, at anmelders ansøgning blev afvist af forskningsinstitutionen, og at anmeldte herefter udarbejdede og indsendte produktet til *(tekst udeladt)*, uden at oplyse anmelder om det, og uden at anmelder var krediteret i produktet.

Nævnet finder, at det i ph.d.-ansøgningen, kilde nr. 1, beskrevne koncept er en kendt teknologi, som er velbeskrevet i den relevante litteratur. Der er derfor i tilfælde nr. 1 ikke tale om plagiering af en ide, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Anmeldte har i tilfælde nr. 1-3 brugt tekst fra tre forskellige kilder uden at kreditere disse. Under hensyn til antallet af tilfælde og deres omfang finder nævnet, at anmeldte i hvert fald ved grov uagtsomhed har tilegnet sig teksterne uden retmæssig kreditering. Anmeldte har derfor plagieret tekst, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Efter nævnets vurdering har plagieringen af tekst alene haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1. Nævnet har herved navnlig lagt vægt på indholdet af de plagierede tekster og deres betydning for produktets samlede indhold.

Nævnet finder herefter, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

På baggrund af sagens oplysninger vurderer nævnet, at sagen kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis. Nævnet oversender derfor sagen til forskningsinstitutionen til videre behandling, jf. lovens § 17.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

Kopi af afgørelsen er sendt til forskningsinstitutionen